

ČRNUŠKI GLAS

glasilo

Četrtna skupnost Črnuče

številka 27

marec 2026

Četrtna skupnost
Črnuče

Mestna občina
Ljubljana

UVODNIK

Za vse ženske in dekleta: srečno in na mnoga leta

ŽARKO HOJNIK

Vsi smo rojeni s ključbovalnim »ne«. Vpijemo, ker se nam zdi, da nekaj ni v redu. Protest ključbovalnih deklet je pogojen s socializacijo, vzgojo in izobraževanjem ter odnosom do njih. Naj bi vselej ugajale in moškimi ne povzročale težav? »Ne« je v zvezi s tem najpogostejše odgovor na samopotrditve, je zavrnitev, ki izvira iz nečesa veliko večjega: človekovega dostojanstva.

Temelj zdravega ključbovalnega »ne« je v tem, da pustiš človeku, da je to, kar je. Enkratna in neponovljiva osebnost. Zato imajo dekleta prav, ko se borijo za svoje dostojanstvo, fizično in duševno nedotakljivost, čast in dobro ime. Bodite jezne. Gojite zamere. In bodite uporniške. Robustne in nežne, ljubeče in žalostne, magari razposajene in prisrčno trapaste. Naj se dekleta še tako motijo. Naj imajo prav. Naj bodo vse, ker so vse. Bodisi kot osvobajajoč »ne« stvarjem, ki jih nočejo početi, bodisi kot jezen »ne« utrjenim strukturam patriarhata in interseksijske diskriminacije. Navdihujoča osebna raziskava morda najbolj feministične etike skrbi in odgovornosti, ki jo lahko izberemo.

ENAKA PRAVIČNOST pomeni, da pravice niso le zapisane na papirju, temveč so tudi dejansko učinkovito zaščitene ter izvajane v praksi.

Letošnja tema mednarodnega dneva žena je Za vse ženske in dekleta: Pravice. Enakost. Opolnomočenje. Jutrišnja tehnologija, včerajšnje težave? S tem geslom poziva ženske in dekleta, pa tudi organizacije civilne družbe, politike, podjetja in medije, naj si skupaj prizadevajo za enake pravice in predvsem za njihovo dosledno uveljavljanje.

Ženske po svetu imajo trenutno le 64 odstotkov zakonskih pravic, ki jih uživajo moški. Na ključnih življenjskih področjih, kot so zaposlovanje, finančna varnost, družina, lastnina, mobilnost, podjetništvo in pokojninsko zavarovanje, se spoprijemajo s sistematično diskriminacijo. Če se bo sedanji tempo reform nadaljeval, bomo potrebovali približno 286 let, da bodo odpravljene obstoječe pravne vrzeli v zaščiti žensk. Enaka pravičnost pomeni, da pravice niso le zapisane na papirju, temveč so tudi dejansko učinkovito zaščitene ter izvajane v praksi. To vključuje zakonsko zagotovljene enake možnosti dostopa do izobraževanja za dekleta, konec otroških porok, svobodo žensk do dela, enakovredno sodelovanje v politiki in prevzemanje vodstvenih vlog ter celovito zaščito pred nasiljem na podlagi spola.

Združeni narodi so leta 2015 razglasili 11. februar za mednarodni dan žensk in deklet v znanosti, saj so ženske v znanosti še vedno v manjšini. Na žalost različni stereotipi o njihovih sposobnostih ter o področju znanosti dekleta že v zgodnjih letih odvrnejo od znanosti, tehnologije, inženirstva in matematike. Toda na to lahko vplivamo prav vsi, predvsem pa imajo pomembno vlogo starši in učitelji.

Dobro je, da otroka naučimo, da napake in neuspehi niso nekaj groznega, ampak nam dajo priložnost za učenje in napredek. Prav tako je treba poudariti, da zaradi spola dekleta niso »slabša od fantov« na področju znanosti, da se naše sposobnosti nenehno razvijajo in da se moramo za uspeh vsi potruditi.

Otroci se pogosto primerjajo z osebami, ki opravljajo določen poklic, in če so med njimi prevelika neujemanja ali si o njih ustvarijo slab vtis, se jim bo lahko tudi samo področje zdelo nepriljubeno. Zato se lahko stereotipom upremo tudi tako, da dekletom predstavimo različne primere žensk, ki so uspeli na področju znanosti in s katerimi se lahko dekleta poistovetijo, saj si bodo tako sebe lažje predstavljale kot znanstvenice.

Toda ali imajo dekleta enake možnosti? Statistično gledano so v šoli uspešnejša od fantov, pogosteje končajo srednjo šolo in pogosteje gredo na univerzo. Pozneje v poklicnem življenju so fantje spet v prednosti, ko gre za vzpenjanje po karierni lestvici ali za boljše plačilo za enako usposabljanje.

Ženske na zelo ambicioznih delovnih mestih z družino so neverjetno dobro organizirane; opravijo tri četrtnine dela, medtem ko moški pijejo drugo skodelico kave.

ČRNUŠKI GLAS

Izdajatelj: Mestna občina Ljubljana, Četrtna skupnost Črnuče, Dunajska 367, 1231 Ljubljana Črnuče, ISSN 2670-7012

Telefon: 01 306 48 74, 01 306 48 72

e-pošta: crnuski.glas@gmail.com

Glavni in odgovorni urednik: Žarko Hojnik

Uredništvo: Zvonko Keržan, Darko Rozinec

Zunanja sodelavka: Marija Plazar

Lektorica: Urška Jarnovič

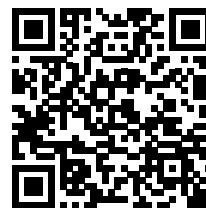
Tehnični urednik: Sergej Murko

Tisk: HB Grafika d.o.o.,

Pot čez Horjulko 16A, Dobrova, 1356 Dobrova

Naklada: 4.750 izvodov

Naslovnica: Foto Žarko Hojnik

Prepovedana je vsakršna reprodukcija, distribucija, predelava ali dajanje na voljo javnosti avtorskih del ali njihovih delov v tržne namene brez sklenitve ustrezne pogodbe.

INTERVJU Z MATJAZEM JANŠO

Zmoremo več, zaslužimo si več

Magister Matjaž Janša je kandidat Slovenske demokratske stranke za poslanca v državnem zboru.

Matjaž Janša s spoštovanim Črnučanom Tonetom Kolencem

Magister Janša, imate izkušnje iz gospodarstva, delali ste v razvoju kot menedžer, nadzornik in stečajni upravitelj. Kaj po vašem mnenju gospodarstvo trenutno najbolj potrebuje?

Konkurenčnost gospodarstva se gradi leta, uniči pa se ga lahko zelo hitro. Potrebujemo predvidljivo davčno okolje, ki bo spodbujalo investicije, šolski sistem, ki bo zagotovil dovolj kvalificirane delovne sile vseh izobrazbenih ravni, ter spodbudno okolje za podjetnike, ki bo omogočilo nastanek novih podjetij. Državne spodbude moramo usmeriti v panoge z veliko dodano vrednostjo in prestrukturirati gospodarstvo v takšno z večjim deležem zaposlenih v panogah z veliko dodano vrednostjo.

Pred dvema desetletjema ste vodili direktorat za elektronske komunikacije. Kakšne izzive vidite danes pri razvoju

ju infrastrukture in digitalnih storitev?

Velik izziv je vpeljavo digitalnih storitev v vsakdanjo rabo tako gospodarstva kot javne uprave. Z uporabo umetne inteligence bi lahko poenostavili

na obvozni cesti ter nivojsko križanje ceste in železnice.

Najbolj prometne ceste morajo biti opremljene s kakovostnimi kolesarskimi stezami. Črnuče bi lahko imele bogatejšo lokalno tržnico, naseljem ob rekah

Z UPORABO umetne inteligence bi lahko poenostavili številne postopke za pridobitev dovoljenj ali soglasij. Papirnemu poslovanju bi se lahko v celoti izognili.

številne postopke za pridobitev dovoljenj ali soglasij. Papirnemu poslovanju bi se lahko v celoti izognili.

in potokih pa je treba pomagati predvsem s protipoplavno ureditvijo vodotokov.

Kandidirate v okolju Črnuč, Dola pri Ljubljani in širšega Posavja. Katere so po vašem ključne razvojne potrebe tega območja?

Najpomembnejša se mi zdi skrb za učinkovitejši promet, ki zajema prometno prečno oziroma obvožno povezavo

Kakšno sporočilo si želite poslati volivkam in volivcem, ki bodo odločali o prihodnosti Slovenije?

Ne zaslužimo si stagnacije, kakršno doživljamo danes pod to vlado. Zmoremo več, zaslužimo si več. S pravimi ljudmi lahko to tudi dosežemo.

Darinka Kovačič

JAVNA VARNOST

Šutarjev zakon in izredne razmere

Šutarjev zakon je neuradni ime zakona o nujnih ukrepih za zagotavljanje javne varnosti. V prispevku uporabljam uradni ime z okrajšavo ZNUZJV.

Zakon je od začetka tarča kritik splošne javnosti in akademskih pravnikov, da nepregledno in pretirano posega v človekove pravice in temeljne svoboščine. Avtor članka podpiram argumentirane kritike, saj brez tega, da javnost in stroka bedijo nad tem, kar počne politika, ni dobrih zakonov in dobrega upravljanja države.

S podporo utemeljenim kritikam sem hkrati močno zadržan do žolčnih napadov na zakon in javne institucije, državne organe. ZNUZJV ob siceršnjih pomanjkljivostih vendarle po desetletjih zane-marjanja javne varnosti vsaj

za silo poskuša vzpostaviti red. V tem pogledu podpiram namen zakonodajalca, saj vse več ljudi pogreša občutek varnosti pred nasiljem in kriminalom v lokalnem okolju.

Če se na kratko ozrem po vsebini, ZNUZJV v posameznih določbah smiselno zahteva usklajeno zagotavljanje notranje varnosti države. S tem namenom zakon zahteva tudi odpravljanje sistemskih pravnih praznin v področnih zakonih, na primer v policijskih predpisih, v socialnih, vzgojno-izobraževalnih in drugih politikah, ki so prav tako pomembne za varnost ljudi in dostojne pogoje bivanja v lokalni skupnosti.

Po razglasitvi prvih varnostno tveganih območij v Ljubljani in na območju

Novega mesta, kjer policija in drugi nadzorni organi izvajajo nujne ukrepe po ZNUZJV, je čedalje več javnih kritik zakona. Napadene so predvsem določbe, v katerih je zakon najšibkejši. Gre za izterjave, s katerimi država posega v solidarnostno podporo socialno šibkejšim. V tem delu se je kritičnim ocenam pridružila varuhinja človekovih pravic z zahtevo za presojo zakonskih določb pred ustavnim sodiščem.

Prve ocene o izvajanju nujnih ukrepov v pristojnosti policije kažejo, da ZNUZJV vendarle prispeva k umiritvi varnostnih razmer. V zvezi s tem je treba upoštevati, da ZNUZJV z nujnimi ukrepi ni namenjen uvajanju izrednih razmer. To je povsem druga pravna materija, ki ni v pristojnosti strokovnih državnih organov, policije in drugih nadzornih institucij. O uvedbi izrednih razmer lahko odločajo le politični visoki funkcionarji zakonodajne in izvršilne oblasti v državi s posebnimi ustavnimi in zakonskimi pooblastili.

Slovenija je z miroljubno politiko od nekdanj močno zadržana do uvajanja izrednih razmer in izrednega stanja. Med pandemijo nalezljive bolezni covid-19 smo se temu precej približali, a še vedno ni šlo za izredne razmere v pravnem pomenu. Nujni ukrepi so bili aktivirani zaradi preprečitve širjenja nalezljive bolezni. Dejstvo, da je bila pri tem čezmerno uporabljena sila, kvečjemu opozarja na pomanjkanje ustreznih mehanizmov javne

varnosti, s katerimi pravo brzda čezmerno uporabo državne prisile.

Iz časov covid-19 je o javni varnosti in kriznem upravljanju ostalo kar nekaj odprtih vprašanj. Ta ocena se ne nanaša samo na Slovenijo, ampak na celotno EU in države članice. EU je zato leta 2024 sprejela posebno uredbo z nujnimi ukrepi za zaščito skupnega trga, človekovih pravic ter drugih vitalnih interesov Unije in članic. Uredba bo tudi za Slovenijo začela veljati maja letos.

Na podobne varnostne izzive po svetu je opozorila *Münchenska varnostna konferenca*, ki je potekala februarja (MSC 2026). Razprave visokih predstavnikov EU, njenih članic in predstavnikov ZDA so pokazale, da se spoprijemamo s kompleksnimi krizami in pomanjkanjem odpornosti sistemov na krizne situacije in varnostne grožnje. Nosilno misel MSC 2026 sem razumel tako, da Evropejci ob visokem tehnološkem razvoju obrambe in oborožitvenih zmogljivosti ne bi smeli pozabiti civilizacijskih temeljev in evropskih vrednot.

Če se za konec spomnim svetovne bančne krize na prelomu 20. in 21. stoletja ter stresnih testov po finančnih ustanovah, se ne morem izogniti občutku, da je ZNUZJV svojevrsten in še kako nujen stresni test sistema javne varnosti in notranje varnosti države ter naše skupne odpornosti proti varnostnim grožnjam.

Mag. Bečir Kečanovič

FOTO ŽARKO HOJNIK

PROMETNA SIGNALIZACIJA

Tridimenzionalni prehodi za pešce

Pešci so v zimskih dneh med najbolj ranljivimi udeleženci v cestnem prometu. Ena izmed nalog policije je tudi skrb za njihovo varnost. Največ prometnih nesreč pešcev se zgodi na označenih prehodih za pešce, ki so pogosto slabo vidni in neustrezno osvetljeni, zaradi česar vozniki pešce pogosto spregledajo.

Ob dvajsetletnici *Evropskega tedna mobilnosti* pred štirimi leti so kot trajni ukrep za povečanje varnosti najbolj ranljivih udeležencev v prometu na ljubljanski Derčevi ulici slovesno predali v uporabo 3D-zebro. Projekt 3D-zebra je nastal na pobudo zavarovalnice Generali, s podporo zavoda Varna pot in v sodelovanju z Mestno občino Ljubljana, ki se je med prvimi slovenskimi občinami pridružila pobudi umeščanja 3D-zeber na območjih umirjenega prometa.

NI V ZAKONODAJI

Na ministrstvu za infrastrukturo (MZI), ki pripravlja predpise za področje prometa, ter agenciji za varnost prometa (AVP) so bili jasni, da je takšna označba neveljavna, saj je brez zakonske podlage. Tridimenzionalne označbe prehoda za pešce nacionalna zakonodaja s področja cest, pravil cestnega prometa in prometne signalizacije ne vsebuje, zato njenih različnih izvedb, ki jih je mogoče zaslediti na spletu, ni dopustno uporabljati na javnih cestah. Na cestah je mogoče označiti samo tiste talne označbe, ki so predpisane s pravilnikom

o prometni signalizaciji in prometni opremi na cestah. Udeleženci cestnega prometa so dolžni prepoznati samo to prometno signalizacijo, pravijo na MZI. Poenostavljeno povedano to pomeni, da tridimenzionalno zarisani prehod za pešce ne obstaja in ga udeleženci v prometu niso dolžni prepoznati kot prometno signalizacijo. Zakonitosti označbe ne izpolnjuje tudi prometni znak, ki ob 3D-zebri označuje prehod za pešce.

V zakonu o cestah (ZCes-2) in zakonu o pravilih cestnega prometa (ZPrCP) je določeno, da je prometno signalizacijo dovoljeno izvajati samo v obliki, kot je predpisana v pravilniku. V pravilniku o prometni signalizaciji in prometni opremi na cestah (*Uradni list RS št. 26/24 s spremembami*) so določeni namen, vrsta, videz, barva,

velikost, lastnosti ter postavitev prometne signalizacije in prometne opreme na javnih cestah. Vključena je vertikalna signalizacija (prometni znaki, dopolnilni znaki, svetlobni znaki ipd.) in horizontalna, kar pomeni označbe na površini vozišč (talne označbe).

Standardne zahteve za talne oznake zahtevajo jasnost, kontrast, določene barve (bele črte) in oblike, kot so predpisane v preglednicah. V pravilniku so omogočene samo standardizirane talne oznake – bele vzporedne črte (zebra) – in ni navedena možnost, da bi prehod za pešce imel optični 3D-učinek kot standardni del horizontalne signalizacije, se pa lahko kot ukrep za umiritev prometa pred prehodi za pešce prehod označi z označbo s tridimenzionalnimi učinki.

DVA ELEMENTA

Takšen ukrep je dopuščen v tehnični specifikaciji *TSPIPGV. 03.320: 2323 Projektiranje cest in prometna varnost – Površine za pešce*. Tridimenzionalna zebra ni s pravilnikom predpisana samostojna označba, vendar ne pomeni kršitve predpisov, dokler je osnovna zebra skladna s pravilnikom in izvedena v obliki standardizirane talne oznake, bele vzporedne črte (zebra). Tridimenzionalni učinek je dopolnitev v obliki dodatne poslikave, ki ni normirana, a jo upravljavci cest javnega cestnega omrežja lahko uporabljajo z namenom umiritve prometa. Gre torej za dva elementa: za prehod za pešce, ki je predpisan s pravilnikom, in dodatno označbo s tridimenzionalnimi učinki, ki je dopuščena v tehnični specifikaciji za projektiranje cest in prometno varnost.

Vir: MZI

INŽENIRKA LETA

Eva Pirc: Razumevanje odpira vrata domišljiji in inovacijam

Prejemnica naziva inženirka leta 2025 je dr. Eva Pirc, razvojna inženirka v podjetju Dewesoft. Na slavnostni razglasitvi so zbrane v Cankarjevem domu nagovorili predsednica republike dr. Nataša Pirc Musar, minister za visoko šolstvo, znanost in inovacije dr. Igor Papič ter ministrica za digitalno preobrazbo mag. Ksenija Klampfer.

Zgodba Eve Pirc se ni začela s knjigami ali pred računalniškimi zasloni. Zaradi disleksije je bilo njeno otroštvo polno gibanja, opazovanja in ustvarjanja. Svet je razumela skozi praktično delo in ustvarjalne dejavnosti, kar jo je pozneje usmerilo na Vegovo tehniško gimnazijo. Tam je spoznala področje tehnike in v njem prepoznala način razmišljanja, ki ji je bil blizu od prej, so o začetku njene inženirske poti organizatorji zapisali v sporočilu za javnost.

Pozneje je končala Fakulteto za elektrotehniko Univerze v Ljubljani, kjer je spoznala, da *inženirstvo ni le natančnost, temveč je tudi ustvarjalnost, veselje, ko nekaj deluje, in radovednost, ki te žene naprej*. Akademsko pot je izpopolnjevala tudi na Univerzi Alma Mater Europea, doktorirala je s področja biomedicinske tehnike in se nato posvetila raziskovanju in razvoju elektroporacijskih tehnologij.

Pot jo je ponesla tudi v podjetniške vode. Soustanovila je zagonsko podjetje mPOR, v katerem se ukvarjajo z razvojem visokonapetostnih impulznih tehnologij za

uporabo v biomedicini in biotehnologiji. Za inovacije je podjetje prejelo številna priznanja. Danes Eva Pirc znanje in ustvarjalnost udejanja v tehnološkem podjetju Dewesoft, ki razvija inovativne merilne instrumente ter že več let pri različnih projektih sodeluje z Evropsko vesoljsko agencijo (Esa).

Eva Pirc je vzor, da ustvarjalni duh v inženirstvu ne le obstaja, temveč tam resnično zaživi. Njeno delo je fuzija dveh navidezno ločenih svetov – tehnike in domišljije, so

o zmagovalki zapisali člani komisije. Inženirka leta 2025 si želi tudi mladim približati inženirstvo kot ustvarjalen poklic, ki ga *poganja domišljija, premika meje in spreminja svet na bolje*.

Seveda potrebujemo inženirje za nadaljnji razvoj. Z njimi se ne srečajo pogosto v okviru osnovnega in srednjega šolanja. Menim, da bi morali več narediti na tem, da jim to približamo, da bi lahko preizkusili, videli, ali se tu najdejo in ali je to res nekaj, kar bi lahko v svojem poklicu počeli.

Domišljija je ključna za nadaljnji razvoj, za inovacije in za to, da bomo svet usmerili na pravo pot.

Eva Pirc, inženirka leta 2025, je ob razglasitvi poudarila: *Otroci bi se morali z inženirstvom spoznavati že prej, ne samo po naključju. Več bi morali narediti za ohranjanje njihove domišljije in igrivosti tudi pozneje med šolanjem. Pri meni je bilo razumevanje ključno. Le če stvari razumeš, lahko na tem delaš še naprej. Tam se odpre polje domišljije in inovacij.*

VIDNOST USTVARJA MOŽNOST, MOŽNOST PA PRIHODNOST

Častna pokroviteljica izbora in glavna govornica na dogodku, predsednica Republike Slovenije dr. Nataša Pirc Musar, je vsem zbranim, predvsem pa desetim nominirankam, položila na srce: *Vidnost ustvarja možnost, možnost pa prihodnost. Prav zato je tako dragoceno, da se*

inženirke povežete z mladimi, ki še zlasti potrebujejo našo podporo in oporo. Kajti prihodnost se začne tam, kjer otrok začuti varnost, sprejetost in spodbudo. Vse to tudi sama opažam, ko se pogovarjam s sodelujočimi pri projektu od Alje do Žana, ki ga izvaja moja Fundacija Alma. Izpostavila je tudi odgovorno poslanstvo inženirke: mlade navdihniti, jim zagotoviti pomembne informacije ter jih opogumiti, da bodo samozavestno raziskovali, spoznavali sebe ter ob podpori staršev, učiteljev, mentorjev in skupnosti razvili talente v odličnost.

NOMINIRANKE

Za inženirko leta 2025 so bile nominirane še programerka in vodja delovne skupine za umetno inteligenco v Narodni in univerzitetni knjižnici Ajda Zavrtanik Drglin, vodja gradbišča v Pomgradu Barbara Kalšek, vodja kakovosti in okolja v podjetju MM Količevo Iza Resnik Strozak, podatkovna inženirka specialistka in vodja ekipe v podjetju Gen-I Kaja Jaklin, raziskovalka v podjetju Plastika Skaza Manca Krumpačnik, višja ekspertinja procesnih tehnologij v Leku Marta Pregl, tehnologinja orodjarne v podjetju Mahle Electric Drives Bovec Nuša Bremec, konstrukterka naprav v podjetju Iskra PIO Rebeka Danica Pacek ter vodja kemijskih in tehnoloških projektov v podjetju Nanoten Tadeja Volaušek. Saša Gnezda

ZGODOVINA IN KULTURA

Matildin učinek ali nevidnost žensk v znanosti

V preteklosti so bili znanstveni dosežki pripisani predvsem znanim moškim. Prispevki žensk so bili pogosto nevidni, dosežki številnih znanstvenic pozabljeni, bile so izključene iz družbe ali prezrte, kar še danes vpliva na znanstveno področje. Ta sistematična diskriminacija se imenuje *Matildin učinek*.

Ta pojav je bil poimenovan po ameriški aktivistki za pravice žensk in sociologinji Matildi Joslyn Gage. Leta 1870 je napisala brošuro *Ženska kot izumiteljica* in obsodila takrat razširjeno idejo, da ženske niso iznajdljive in nimajo znanstvenega talenta. Tradicija, zgodovina in izkušnje so pokazale, da imajo ženske veliko teh spretnosti. Približno sto let pozneje je njeno brošuro prebrala zgodovinarica Margaret Rossiter ter v več knjigah zbrala dosežke pozabljenih znanstvenic. V eseju iz leta 1993 *Matildin učinek v znanosti* se je sklicevala na Matildo Joslyn Gage in izpostavila

pojav neopaženih znanstvenic. Nedavna dela so razkrila toliko zgodovinskih in aktualnih primerov prezrtih znanstvenic, da se zdi, da je bilo to povezano s spolno neenakostjo. Po njenem je bilo na stotine znanstvenic žrtev Matildinega učinka. Kljub ogromnemu napredku na področju spolne enakosti v raziskavah v zadnjih desetletjih je Matildin učinek opazen še danes: Nobelovi nagrajenci so večinoma belopoltni moški, zlasti v kategorijah STEM, tj. matematika, računalništvo, naravoslovje in tehnologija.

Ko dekleta in mlade ženske vidijo, da je veliko žensk pred njimi v znanosti doseglo neverjetne stvari, je to zgodovinsko normalizirano. Prav to je Margaret Rossiter nameravala storiti z Matildinim učinkom: dokončati zgodovino znanosti, da bodo lahko sedanji in prihodnji prispevki žensk vidni v znanosti.

Žarko Hojnec

POMLAD

Seneni nahod ali prehlad? Takole ju ločite ...

V zraku je pridih pomladi – in z njim cvetni prah. Tisti z alergijami in izcedkom iz nosu se te dni sprašujejo, ali gre za prehlad ali seneni nahod. Tisti, ki trpijo za senenim nahodom, pogosto ne poznajo pričakovanja pomladi: takrat se začne čas, ki ga je skoraj nemogoče preživeti brez tablet in robčkov proti alergijam.

Cvetni prah je eden od najpogostejših sprožilcev sezonskih alergij. Mnogi ljudje poznajo alergijo na cvetni prah kot »seneni nahod«. Strokovnjaki alergijo na cvetni prah običajno imenujejo »sezonski alergijski rinitis«. Večina cvetnega prahu, ki povzroča alergijske reakcije, prihaja z dreves, trav in plevela. Te rastline proizvajajo majhna, lahka in suha cvetna zrna, ki potujejo z vetrom. Lahko pridejo v vaše oči, nos in pljuča, kar povzroči alergijske simptome, če imate alergijo na cvetni prah.

Ljudje z alergijo na cvetni prah imajo simptome le, če je cvetni prah, na katerega so alergični, v zraku. Simptomi vključujejo izcedek iz nosu (znan tudi kot rinoreja – običajno bister, tanek izcedek iz nosu), zamašen nos (zaradi blokade ali zamašenega nosu), alergijo na cvetni prah, postnazalno kapljanje (sluz teče iz zadnjega dela nosu po grlu), kihanje, srbeč nos, oči, ušesa in usta, rdeče in solzne oči, otekanje okoli oči, zasoplost, kašelj oziroma piskanje. Če imate astmo in cvetni prah vašo astmo poslabša, imate morda alergijsko astmo. To je najpogostejša vrsta astme.

GLAVNE VRSTE ALERGIJ

Obstajajo tri glavne vrste alergij na cvetni prah: alergija na cvetni prah dreves, alergija na cvetni prah trav in alergija na cvetni prah plevelov. Cvetni prah dreves se vsako leto pojavi prvi. Pogosto se prekriva s cvetnim prahom trav spomladi in poleti.

Trave povzročajo večino simptomov alergije na cvetni prah pozno spomladi in poleti. Če imate alergijo na cvetni prah trav, je lahko tudi kraj, kjer živite, pomemben dejavnik pri pojavu simptomov. Cvetni prah trav je najpogostejši od aprila do začetka junija, lahko pa ga najdemo vse leto. Obstaja na stotine vrst trav, vendar jih le nekaj povzroča alergijske simptome.

Cvetni prah plevela, zlasti ambrozije, povzroča alergijske simptome pri mnogih ljudeh. Cvetni prah plevela se pojavi pozno poleti in jeseni. Ambrozija je invazivni enoletni plevel, ki lahko po zraku prepotuje več sto kilometrov. Zaradi tega se ji je težko izogniti. Tudi drugi pleveli so odgovorni za alergijo na

cvetni prah plevela. Ljudje z alergijo na cvetni prah lahko ublažijo nadležne simptome z antihistaminiki, ki so na voljo v obliki tablet, kapljic za oči in nosnih pršil.

MANJ GIBANJA NA PROSTEM

Omejite aktivnosti na prostem, ko je koncentracija cvetnega prahu visoka. To bo zmanjšalo količino alergena cvetnega prahu, ki ga vdihnete, in pomagalo zmanjšati vaše simptome. Če je mogoče, naj bodo okna zaprta med sezono cvetnega prahu ali ob času največje količine cvetnega prahu.

Če imate simptome alergijske reakcije v ustih ali grlu, ko jeste določeno sadje, zelenjavo ali oreščke, je to lahko povezano z alergijo na cvetni prah. To se imenuje sindrom alergije na cvetni prah in hrano (PFAS), imenovan tudi sindrom oralne alergije. Večina ljudi se odzove na sveže sadje in zelenjavo. Če menite, da imate morda PFAS, se posvetujte z alergologom.

Per- in polifluoralkilne spojine so verjetno bolj znane s kratico PFAS ali imenom »več-

ne kemikalije«. Test, ki ga je pred letom opravila Zveza potrošnikov Slovenije s sedmimi potrošniškimi organizacijami, potrjuje, da so tako imenovane večne kemikalije (PFAS) še vedno močno prisotne. Zaznali so jih v skoraj tretjini od več kot 200 testiranih izdelkov, v nekaterih celo tiste, ki so po evropski zakonodaji prepovedane. Pregledali so papir za peko, obliže, čajne vrečke, kineziološke trakove, zobne nitke, cvrtnike na vroč zrak in zapestnice za pametne ure.

Ko ste zunaj, si pokrijte lase, nos, usta in oči. To bo pomagalo preprečiti vdor cvetnega prahu v oči, nos in dihalne poti ter lase. Preden vstopite v svoj dom, si sezujte čevlje. Vsak dan se pred spanjem stuširajte. To bo odstranilo cvetni prah s telesa in preprečilo, da bi ga našli na posteljnini. Posteljnino, tla in pohištvo iz blaga očistite enkrat na teden. Žaluzije, zavese in pralne preproge očistite enkrat na mesec. Omejite tesen stik s hišnimi ljubljenci, ki preživijo veliko časa na prostem. Kosmate živali obrišite, ko pridejo noter, ali jih tedensko okopajte (če je to primerno).

Na nekaterih spletnih mestih ali vremenskih novicah je mogoče najti tudi napovedi cvetnega prahu. Gre za ocene, tako kot vremenska napoved. Večinoma poročajo o najpogostejših vrstah cvetnega prahu. To vam lahko pomaga ugotoviti, katera vrsta cvetnega prahu je prisotna na vašem območju in povzroča alergijske simptome.

Uredništvo

HIŠNI LJUBLJENČKI

Pasje vizitke na pločnikih in travnikih

Pasji iztrebki na pločniku, cesti ali zelenici se lahko spremenijo v zelo neprijetno izkušnjo. Ne le da so neprijetni na pogled, prenašajo lahko tudi številne bolezni. Če jih ne pobere, vas lahko doleti kazen. Ne glede na to, ali živite v mestu ali na vasi, ste med sprehodom gotovo že opazili pasji iztrebek ali dva. Navadno se pojavljajo ob stranskih poteh ali na zelenicah, včasih celo sredi obljudenega pločnika ali na otroškem igrišču.

Če lastnik pusti pasji iztrebek na zasebnem zemljišču, denimo travniku ali njivi, inšpektorji ne morejo ukrepati. Lastniki zelenic in zasebnih makadamskih poti zato ob rob zemljišč pogosto namestijo table z napisi in znake. V Ljubljani že več let izvajajo preventivne akcije na terenu, med katerimi lastnike psov ozaveščajo o pobiranju pasjih iztrebkov in lastnikom delijo biorazgradljive vrečke. V ljubljanski občini lastniki, ki ne počistijo za svojim ljubljjenčkom, dobijo sto evrov kazni. Izdajo jo občinski inšpektorji, ki morajo kršitelja »zalotiti v akciji«. Pasji iztrebek, ki je ostal na cesti ali v parku, občani seveda lahko prijavijo, inšpektorji pa v tem primeru opravijo naknadni nadzor.

VEČ KOT 250.000 PSOV

Pobiranje pasjih iztrebkov v mestu se zdi nekaj nujnega, lastniki psov na kmetijskih območjih pa na to pogosto pozabijo, so opazili na KGZ in opozorili, da gre za večjo

FOTO WOLF ART/PEXELS

težavo, kot se zdi na prvi pogled. Zelene površine ob manjših naseljih so navadno namenjene pridelavi hrane. Ob strojnem spravilu in baliranju travnikov tako iztrebki – skupaj z vsemi paraziti in bakterijami – pristanejo v živalski krmi. Med njimi so *E. coli*, odpadne koliformne bakterije, pasja kuga, koronavirus, hepatitis in parvovirusi. Za ljudi je nevarna tudi pasja trakulja.

Bolezni se s hrano prenesejo na govedo in druge živali, ki lahko v najhujšem primeru poginejo. Seveda se lahko okužijo tudi drugi psi, ki med tekanjem po travniku pojedjo del iztrebka (od psa ali goveda). Pasji iztrebki so zelo moteči kjerkoli v okolju, posebno pa na otroških igriščih, saj se tam zadržu-

jejo tudi otroci. Tem včasih ne moremo dopovedati, da vsega, kar najdejo na tleh, ne smejo dati v usta.

V Sloveniji imamo več kot 250.000 psov, ki v povprečju izločijo od 0,3 do 0,4 kilograma blata na dan. Dnevno torej slovenski psi izločijo 87,5 tone iztrebkov, na leto pa skoraj 32.000 ton. V Ljubljani živi skoraj 27.000 psov. Ti opravljajo potrebo najmanj enkrat na dan, kar prinese približno 27.000 kakcev na dan oziroma 9,5 milijona kakcev na leto. Takšna količina iztrebkov lahko vpliva tudi na ekosistem. Imejmo v mislih, da s tem vnašamo v tla snovi, ki tja ne sodijo. Izpostaviti je treba, da z iztrebki lahko prinesemo v gozd parazite, ki vplivajo na prostoživeče živali. Seveda

velja tudi, da če pes pride v stik s prostoživečo živaljo, obstaja možnost prenosa bolezni z ene ali druge strani.

HIŠNI RED

So hišni ljubljjenčki zaželeni oziroma primerni za bivanje v večstanovanjskih stavbah? Skupni odgovor bomo verjetno težko našli, saj ima o tem vsak svoje mnenje. Se pa lahko etažni lastniki večstanovanjske stavbe s potrjenim hišnim redom dogovorijo o pogojih, pod katerimi je dovoljeno bivanje domačih živali v stanovanju (glede nošenja nagobčnikov, vodenja psov na povodcu itd.). Hišni red, ki lahko vključuje tudi druga pravila, povezana z bivanjem v stavbi, je sprejet, ko ga potrdi večina etažnih lastnikov. Namen hišnega reda, ki mora biti izobešen in viden vsem stanovalcem večstanovanjske stavbe, je, da se določijo pravice in obveznosti za nemoteno sosedsko bivanje v stavbi z domačimi živalmi ali brez njih.

Pes je za večino lastnikov družinski član. Dela nam družbo, zaradi njega se več gibljemo, vključen je v našo vsakodnevno rutino. Pogosto nam prav psi izboljšajo kakovost življenja. Ko pes postane aktiven del našega življenja, stroški za njegovo oskrbo še zdaleč ne vključujejo le hrane in priboljškov, ampak tudi redno veterinarsko oskrbo, zakonsko obvezna cepljenja, zaščito pred zajedavci, frizerja, opremo, igrače, šolanje, varstvo in še bi lahko naštevati.

R. G.

OPERACIJA CUSTOS VIRIDIS

Slovenska policija je sodelovala v obsežni operaciji proti organizirani okoljski kriminaliteti po svetu

Policija je sodelovala v obsežni operaciji, ki jo je koordiniral Europol in je bila usmerjena proti organiziranim kriminalnim združbam, ki so vpletene v kazniva dejanja, povezana z odpadki in onesnaževanjem. Operacija *Custos Viridis*, ki je potekala od januarja do decembra 2025, je v skupnih prizadevanjih združila partnerje iz 71 držav in mednarodnih organizacij.

Cilj operacije je bil vplivati na organizirane kriminalne mreže, ki se ukvarjajo z okoljsko kriminaliteto, tihotapljenjem odpadkov, obremenjevanjem okolja, pranjem denarja, davčnimi utajami in korupcijo. Operacija se je začela z obveščevalno fazo, ki je trajala med januarjem in junijem 2025, operativna faza pa je potekala od julija do decembra 2025. Udeleženci so izvedli 1048 pregledov po svetu, kar je privedlo do aretacije 337 ljudi. Skupno je bilo v operaciji zaseženih:

- 127.149 ton odpadkov,
- 602 toni onesnaževal, vključno s 398 tonami fluoriranih toplogrednih plinov (F-plini),
- 75 ton pesticidov,
- 2,3 tone živega srebra,
- skoraj 10 milijonov evrov v gotovini in na bančnih računih,
- okoli 130 vozil, strojna oprema, strelno orožje, stanovanja in podjetja.

Ocenjeno je, da bi nezakonita trgovina s plini (F-plini) predstavljala komercialno vrednost od 15 do 20 milijono

nov evrov, odvisno od končne destinacije nezakonitega blaga. Nepravilno ravnanje z odpadki bi lahko prineslo nezakonite dobičke v višini najmanj 31 milijonov evrov, med katerimi so tudi nevarni odpadki. Med zaseženimi predmeti so tudi odslužena vozila, kovinski odpadki, plastika, rabljene solarne plošče, električni in elektronski odpadki, pnevmatike in tekstilni odpadki.

V okviru operacije je bilo identificiranih več organiziranih kriminalnih mrež, ki se ukvarjajo z nezakonito trgovino z odpadki. Pogosto te odpadke nezakonito pošiljajo v afriške, azijske oziroma latinskoameriške države. Identificirane so bile tudi posamezne organizirane kriminalne združbe, ki se ukvarjajo z nezakonito trgovino s fluoriranimi toplogrednimi plini, pesticidi ipd. Operacija *Custos Viridis* je poudarila globalno in prilagodljivo naravo organiziranih kriminalnih omrežij, ki se ukvarjajo z okoljskimi kršitvami, pri čemer ne kažejo spoštovanja do okolja in družbe, zato se pojavljata čezmerno obremenjevanje in uničevanje okolja.

V operaciji so sodelovale naslednje države ter mednarodne organizacije in institucije: Europol, Interpol, urad Združenih narodov za droge in kriminal (UNODC), Svetovna carinska organizacija (WCO); Albanija, Argentina, Avstrija, Belgija, Bolgarija, Bosna in Herce-

govina, Burkina Faso, Češka, Čile, Črna gora, Danska, DR Kongo, Dominikanska republika, Ekvador, Estonija, Fidži, Finska, Gana, Grčija, Gruzija, Gvatemala, Honduras, Hrvaška, Irska, Kambodža, Kanada, Katar, Kolumbija, Kostarika, Kuvajt, Laos, Latvija, Litva, Madagaskar, Madžarska, Malezija, Malta, Maroko, Mavricij, Mongolija, Nemčija, Nigerija, Pakistan, Palestina, Papua Nova Gvineja, Paragvaj, Poljska, Portugalska, Romunija, San Marino, Severna Makedonija,

Slovaška, Slovenija, Srbija, Švedska, Tajska, Turčija, Ukrajina, Urugvaj, Vietnam in Zimbabve.

V Sloveniji je aktivnosti koordinirala policija, sodelovala sta tudi inšpektorat za okolje in energijo (IRSOE) ter finančna uprava. Organi so izvedli več skupnih poostretnih nadzorov, v katerih so identificirali šest nezakonitih pošiljk odpadkov ter zasegli več jeklenk s prepovedanimi fluoriranimi toplogrednimi plini.

Vir: Policija

KAZNIVA DEJANJA IN KRŠITVE PREDPISOV

DEJAVNI POLICISTI NA ČRNUČAH

Bežigranski policisti smo na območju črnuške četrtne skupnosti lani obravnavali 435 kaznivih dejanj, od tega 322 premoženjskih deliktov. Med temi 130 tatvin in 76 vlomov. V primerjavi s predlanskim obdobjem opažamo upad, saj smo obravnavali 501 kaznivo dejanje, prav tako največ tatvin (169) in 106 vlomov.

Na področju prometne varnosti smo lani obravnavali 1638 kršitev cestnoprometnih predpisov, od tega 1019 zaradi prevelike hitrosti. Tudi predlanskim smo zaradi neprilagojene hitrosti obravnavali 1479 prometnih kršiteljev. Zaradi zvite avtomobilske pločevine smo lani obravnavali 57 prometnih nesreč, 31 z lažjimi in štiri s hudimi telesnimi poškodbami. Domala enake razmere smo zaznali predlanskim, smo pa obravnavali prometno nesrečo s smrtnim izidom. Tudi na začetku letošnjega leta smo, pol ure po polnoči novega leta, bili priča tragični prometni nesreči na štajerski cesti, v kateri je umrl 63-letni voznik osebnega avtomobila. Nesrečo je povzročil 28-letni voznik osebnega avtomobila, ki je bil hudo ranjen.

Lani smo obravnavali tudi štiri dogodke s področja javne varnosti, od tega tri primere pogošenih oseb, v katerih je bila sprožena iskalna akcija, predlanskim pa smo obravnavali dva požara.

V policijskih akcijah smo lani v štirih primerih zasegli prepovedana mamila in orožje. Tudi predlanskim smo v šestih primerih zasegli prepovedana mamila in v treh tudi orožje.

Jure Rejec, višji policist 1

POSREDOVANJE GASILCEV KAJ SO VONJALI PREBIVALCI SPODNJIH ČRNUČ?

FOTO ŽARKO HOJNIK

V ponedeljek, 2. februarja, nekaj minut po 20. uri so bili ljubljanski poklicni gasilci v spremstvu policije na Ulici Koroškega bataljona v spodnjih Črnučah. Na naše uredniško vprašanje, čemu posredovanje z dvema gasilskima voziloma v spremstvu policije, so nam iz javne gasilske službe pojasnili, za kaj je šlo.

Prejeli so prijavo, da je bil na tem območju blizu vrtičkov v zraku zaznan vonj po jedkem na Ulici Koroškega bataljona. Na poti na lokacijo so gasilci prejeli dodatno informacijo, da je vonj prisoten tudi na Cesti 24. junija. Izvedli so detekcijo prisotnih plinov na obeh lokacijah in v bližnji okolici, vendar odstopanj niso zaznali.

Zazan je bil tudi rahel vonj po barvi, vendar ga niso mogli locirati. Izvedli so tudi pregled čistilne naprave za odpadne vode na tem območju, a ni bilo posebnosti. Kot so zapisali, v bližini ni obratov, ki bi lahko predstavljali nevarnost ali prisotnost nevarnih snovi. V dogovoru s policijo so intervencijo zaključili.

Robert Okorn, svetovalec za javno gasilsko službo

PREŠERNOV DAN LJUBITELJSKA KULTURA NA ČRNUČAH

Kulturni niz dogodkov na Črnučah se je letos – kot običajno – začel na Prešernov dan, s slovesnostjo ob slovenskem kulturnem prazniku. Poleg domačih izvajalcev (ženski in mešani pevski zbor in oktet Zven KUD Svoboda, recitatorka Lidija Bizjak) so nastopili tudi gostje – pevci skupine Birdland, šolani vokalisti, ki so s prepričljivo izvedbo in ubranim petjem navdušili občinstvo. Seveda ne

smemo pozabiti na otroški pevski zbor, ki prihaja iz OŠ Maksa Pečarja, ki je navdušil s petjem, pa tudi s številom mladih pevcev (40); kot kaže, pevska prihodnost Črnuč ni ogrožena. Slavnostna govornica Alenka Velkavrh je sporočila praznika strnila takole: *Slovenski kulturni praznik nas vabi k razmisleku o naši vlogi pri ohranjanju in razvoju kulture. Kultura ni le dediščina, ki jo prejemamo, temveč je tudi proces, ki ga vsak dan soustvarjamo – z jezikom, ki ga uporabljamo, z vrednotami, ki jih zagovarjamo, in z odnosom do sočloveka.*

Vse prireditve so dokaz, da ljubiteljska kultura na Črnučah temelji na predanosti, prostovoljnem delu in iskreni želji po ustvarjanju. Za vsakim nastopom je veliko ur vaj, priprav in organizacije, ki jih obiskovalci pogosto ne vidijo, a jih občutijo v kakovosti dogodkov. Prav zadovoljni obrazi poslušalcev so največja nagrada za vse, ki skrbijo za kulturni utrip kraja.

Helena Lampe

FOTO FRIDA ČAR

NA KRATKO

SLOVENIJA JE PREJELA VEČ KOT 440 MILIJONOV EVROV SREDSTEV EU ZA OKREVANJE IN RAZVOJ

Evropska komisija je odobrila novo izplačilo sredstev v okviru mehanizma za okrevanje in odpornost, s katerim bo Slovenija prejela 400,1 milijona evrov nepovratnih sredstev in 39,6 milijona evrov posojil.

Denar bo namenjen ključnim reformam in naložbam, med drugim:

- izboljšanju dolgotrajne oskrbe,
- povečanju energetske učinkovitosti,
- posodobitvi železniške infrastrukture,
- razvoju digitalnega izobraževanja,
- krepitvi znanosti in raziskav.

Izplačilo je del 4,1 milijarde evrov vrednega paketa, namenjenega štirim državam članicam – poleg Slovenije še Avstriji, Grčiji in Portugalski – za pospešitev gospodarske rasti in konkurenčnosti v okviru pobude *NextGenerationEU*. Slovenija bo s tem prejela že 69 odstotkov predvidenih sredstev iz načrta za okrevanje in odpornost, ki skupaj znaša 2,22 milijarde evrov (1,61 milijarde nepovratnih sredstev in 613,2 milijona evrov posojil).

NA KRATKO

NA POTI DO POPOLNE ELEKTRIFIKACIJE VOZNEGA PARKA

V skupini Gen-I uvajamo številne ukrepe za izboljšanje energetske učinkovitosti in manjšo porabo energije, zlasti iz fosilnih virov, zato intenzivno poteka proces elektrifikacije našega voznega parka. Tako skoraj 90 odstotkov voznega parka predstavljajo električna vozila in vozila na hibridni pogon, s čimer se uvrščamo v vrh elektrifikacije voznih parkov med slovenskimi podjetji, naš dolgoročni cilj pa je popolna elektrifikacija voznega parka.

Za polnjenje lastnih vozil smo na parkirna mesta na lokacijah poslovnih prostorov v Ljubljani, Krškem in Novi Gorici postavili svojo polnilno infrastrukturo. Na lastnih lokacijah polnimo vozila z brezogljeno električno energijo, pri tem pa lahko upoštevamo tudi proizvodnjo iz sončne elektrarne na naši poslovni stavbi. Razvili smo sistem za upravljanje polnjenja *Smart Charge*, ki s pomočjo naprednih algoritmov omogoča zniževanje stroškov polnjenja, zagotavlja polnost flote vozil in preprečuje dodatne stroške naložb v povečanje priključne moči ter nadgradnjo električne napeljave.

Gen-I, d. o. o.

PROJEKTI

IZVEDBENI NAČRT PROGRAMOV IN PROJEKTOV ČETRTNE SKUPNOSTI ČRNUČE, VEZANIH NA IZVRŠEVANJE FINANČNEGA NAČRTA ZA LETO 2026

Naziv naloge/programa/projekta	Višina sredstev za izvedbo	Izvajalec programa	Termin izvedbe
proslava ob slovenskem kulturnem prazniku	300,00 €	KUD Svoboda	feb. 2026
izvedba koncerta ob 45-letnici delovanja okteta Deseti brat	400,00 €	Glasbeno društvo Deseti brat	mar. 2026
folklorna prireditev »Na Črnučah pojemo in plešemo«	300,00 €	KUD Svoboda	apr. 2026
proslava ob dnevu upora proti okupatorju in prvem maju	750,00 €	ZB NOB Črnuče	apr. 2026
izvedba otroške predstave »Zvezdica upanja – Dan zemlje«	500,00 €	Zavod Enostavno prijatelji	apr. 2026
izvedba ustvarjalnih delavnic – ustvarjanje z glino	300,00 €	DU Črnuče	apr. 2026
judo akademija	200,00 €	ŠD Polyteam	apr. 2026
kolesarski izleti	300,00 €	DU Šentjakob	mar. 2026
	200,00 €	DU Črnuče	jun. in sep. 2026
delavnica ročnih spretnosti	200,00 €	DU Šentjakob	apr. 2026
13. mednarodni folklorni festival	400,00 €	MKUD Ivan Car	maj 2026
kulturna prireditev »Veter v jadra z rojaki«	300,00 €	ŠD JK Kermar	maj 2026
koncert vokalne skupine Oktetek	300,00 €	MIK Črnuče	jun. 2026
prireditev ob dnevu državnosti	400,00 €	KUD Svoboda	jun. 2026
izvedba otroške predstave »Pika potuje po svetu« – ETM 2026	500,00 €	Zavod Enostavno prijatelji	sep. 2026
Naziv naloge/programa/projekta	Višina sredstev za izvedbo	Izvajalec programa	Termin izvedbe
»Dan ČS Črnuče« – ETM 2026	1.600,00 €	KUD Svoboda	17. sep. 2026
pohod na Rašico – ETM 2026	1.200,00 €	ZB NOB Črnuče	sep. 2026
judo turnir Črnuče/6. memorial Dušana Stražiščarja	1.400,00 €	ŠD Polyteam	okt. 2026
izvedba dveh čistilnih akcij	1.100,00 €	MIK Črnuče	mar.–apr. in sep. 2026
program za socialno ogrožene iz župnije Črnuče	400,00 €	Karitas Črnuče	vse leto 2026
program za socialno ogrožene iz župnije Podgorice in Šentjakoba	500,00 €	Karitas Šentjakob	jun.–okt. 2026
koncert ljudskih pesmi »Zapojmo še sosedovo«	300,00 €	MKUD Ivan Car	okt. 2026
prikaz poteka intervencije	700,00 €	PGD Nadgorica	okt. 2026
dan odprtih vrat	700,00 €	PGD Podgorica	okt. 2026
dan spomina na mrtve	400,00 €	ZB NOB Črnuče	okt. 2026
martinov koncert	350,00 €	KUD Svoboda	nov. 2026
decembrsko druženje ob kulturnem programu	300,00 €	KD Šentjakob	dec. 2026

PROJEKTI

IZVEDBENI NAČRT PROGRAMOV IN PROJEKTOV ČETRTNE SKUPNOSTI ČRNUČE, VEZANIH NA IZVRŠEVANJE FINANČNEGA NAČRTA ZA LETO 2026

Naziv naloge/programa/projekta	Višina sredstev za izvedbo	Izvajalec programa	Termin izvedbe
koncert »S pesmijo v novo leto«	600,00 €	KUD Svoboda	dec. 2026
koncert »Dixieland«	300,00 €	KUD Svoboda	dec. 2026
sprevod dedka Mraza s kočijo	500,00 €	ŠD Pri 7. hrastih	dec. 2026
slavnostna in delovna srečanja	303,00 €		po dogovoru
tiskanje in oblikovanje treh števil glasila »Črnuški glas«	5.900,00 €		mar.–sep. 2026
raznos treh števil glasila »Črnuški glas«	2.300,00 €		mar.–sep. 2026

NA KRATKO

GLOBE ZA KRŠITELJE DOLOČB O PRILAGODITVI OBJEKTOV INVALIDOM

Začela je veljati novela zakona o izenačevanju možnosti invalidov, ki prinaša jasnejša pravila o dostopnosti objektov v javni rabi.

V zakonu so natančneje določeni postopki za ugotavljanje prekrškov in višina glob v primerih, ko objekti niso ustrezno prilagojeni osebam z invalidnostmi. Hkrati so v zakonu opredeljene zahteve za prilagoditev objektov in zunanjih ureditev ter poenostavljena postavitvev zunanjih dvigal pri obstoječih stavbah.

Novela vzpostavlja tudi pravno podlago za nadzor, saj bo gradbena inšpekcija po novem pristojna za preverjanje, ali so bile prilagoditve dejansko izvedene. Spomnimo, da je bila že v zakonu iz leta 2010 določena obveznost prilagoditve obstoječih objektov v javni rabi, rok za izvedbo se je iztekel decembra lani.

Prilagoditve vključujejo tako gradbene posege kot uporabo tehničnih rešitev, kot so zvočna in svetlobna signalizacija, dostopne informacije in druge ustrezne prilagoditve. Namen je zagotoviti, da so invalidom omogočene vse storitve, ki se izvajajo v objektih v javni rabi, ter da do teh lahko samostojno dostopajo.

Posebna pozornost je namenjena zunanji ureditvi in notranji dostopnosti objektov, vključno z zagotovljenimi parkirnimi mesti za invalide, dostopnimi vhodi, povezavami med nadstropji, prilagojenimi sanitarijami ter elementi za varno uporabo objektov za slepe in slabovidne. Predvideva je tudi najmanj ena točka ali prostor, kjer je s pomočjo tehnologije omogočena nemotena komunikacija gluhim in naglušnim.

Za izvedbo prilagoditev so odgovorni lastniki objektov oziroma upravljavci državnega ali občinskega premoženja. Izjema je, ko prilagoditev tehnično ni izvedljiva, bi pomenila nesorazmerno breme ali bi posegla v bistvene lastnosti objekta. Takšne okoliščine morajo biti ustrezno utemeljene in dokumentirane.

Če gradbeni inšpektor ugotovi neskladnosti, lahko odredi izvedbo prilagoditev v določenem roku. Za kršitve so predpisane globe od 250 do 40.000 evrov.

PO NEUSPEŠNEM ISKANJU IZVAJALCA SEŽIGA KOMUNALNIH ODPADKOV PRIJAVA VARUHU KONKURENCE

Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo po neuspešnem mednarodnem razpisu za prevzem, odvoz in sežig gorljivih komunalnih odpadkov pripravlja prijavo na javno agencijo za varstvo konkurence, so poročali za portal Tax-Fin-Lex. Razpis je propadel, ker so vse prejete ponudbe slovenskih podjetij bistveno presegle cenovne okvire, tujih ponudnikov pa ni bilo.

Na ministrstvu so pojasnili, da so bile ponujene cene presemetljivo visoke, zaradi česar naročila niso oddali, odločitev pa je že pravnomočna. Sodelujoča podjetja sumijo kartelno dogovarjanje o cenah. Odvoz odpadkov v tujino trenutno poteka brez zastojev, v komunalni zbornici in združenju predelovalcev odpadkov pa opozarjajo na nove negotovosti in tveganja, vključno z možnostjo kopičenja gorljivih odpadkov in ponovitvijo požarov.

Deležniki poudarjajo, da je razpis znova pokazal pomanjkanje interesa tujine za sežig slovenskih odpadkov in da Slovenija potrebuje lastne zmogljivosti za energetske izrabo odpadkov. Okoljsko ministrstvo je objavilo javni razpis za izbor treh koncesionarjev za sežig odpadkov v Ljubljani, Mariboru in Celju, rok za prijave se je iztekel februarja.

OKRASITEV JELKE JAVNA ZAHVALA

Rada bi se uradno zahvalila družini Avbelj za okrasitev jelke na stičišču Ulice Ceneta Štuparja in Poti v hribec v prazničnem času.

Gospod Aleš in Romana vsako leto skrbita, se trudita, vnašata toplino, veselje in praznično vzdušje v našo sosesko ter razveseljujeta vse, ki pridejo mimo, kar nam veliko pomeni.

Maja Mlinšek Stipanič

ODBOJKARSKI KLUB ČRNUČE

Kjer združujemo šport in razvoj osebnosti mladih športnikov

V srcu Črnuč že vrsto let utripa zgodba, ki presega meje igrišča. Odbojarski klub Črnuče ni le prostor treningov, tekem in športnih uspehov, temveč je tudi pomemben del lokalne skupnosti, kjer se mladi učijo vztrajnosti, sodelovanja, spoštovanja in odgovornosti. Naš cilj je jasen. Ustvariti si želimo varno, spodbudno in kakovostno okolje za razvoj otrok in mladih, kjer šport postane orodje za osebnostno rast. V času, ko so mladi pogosto soočeni z izzivi, si želimo biti stabilna točka, ki ponuja zdrave vrednote, občutek pripadnosti in priložnost za napredek.

Odbojarski klub Črnuče že vrsto let dokazuje, da lahko lokalni klub deluje strokovno, razvojno in hkrati srčno. Posebno pozornost namenjamo delu z mladimi, saj verjameмо, da se prav tam oblikujejo temelji ne le za športno, temveč tudi za življenjsko prihodnost. Zavedamo se, da večina otrok ne bo profesionalnih športnikov. Naš največji uspeh ni medalja, temveč mlad človek, ki zraste s športnimi vrednotami. Ekipni šport jih uči postavljanja ciljev in vztrajnega dela za

doseganje teh ciljev. Uči jih potrpežljivosti, saj napredek ne pride čez noč. Uči jih truda, discipline, spoštovanja in odgovornosti do ekipe.

Mladi se naučijo sodelovanja, medsebojnega zaupanja in podpore. Razumejo, da uspeh ni samo individualni, temveč je tudi rezultat skupnega dela. Obenem spoznajo pomen spoštovanja pravil, nasprotnika in sodnikov. Ena od največjih lekcij pride ob porazu. Ko športnik izgubi tekmo, mora le nekaj trenutkov pozneje stopiti do nasprotnika, mu seči v roko in čestitati. To so trenutki, ki oblikujejo značaj. To so lekcije, ki ostanejo daleč onkraj športne dvorane.

PARTNERSTVA, KI TEMELJIJO NA ZAUPANJU

Pri delu nismo sami. Ob strani nam stojijo partnerji, ki razumejo pomen vlaganja v mladino in lokalno okolje. Posebno ponosni smo na podjetje Kolektor Etra, ki nas že vrsto let podpira. Takšna dolgoročna podpora pomeni stabilnost, zaupanje in skupno vizijo razvoja kluba ter mladih športnikov.

V letošnji sezoni igrata pomembno vlogo tudi NLB s projektom *Šport mladim* ter Zavarovalnica Triglav, ki nas podpira že drugo leto zapored. Njihova družbena odgovornost se kaže v podpori mladim in razvoju kakovostnega dela v klubu. Podpora naših partnerjev ni le finančna. Razumemo jo tudi kot izraz zaupanja v naše delo, naš pristop in vrednote.

POGLED NAPREJ: COACHCRAFT

Korak naprej je vključitev kluba v program *Erasmus+* na področju športa. V okviru projekta *CoachCraft*, ki ga izvajamo z organizacijo Darko Team iz Bolgarije, se osredotočamo na razvoj mladih trenerjev in večjo kakovost dela na ravni športa. Projekt prinaša tri ključne vsebinske sklope:

- brezplačno spletno izobraževalno platformo (coachcraft.eu) z gradivi za splošno in športno specifično treniranje,
- strukturiran mentorski program, ki mlade trenerje povezuje z izkušenimi mentorji znotraj klubov,

- kodeks ravnanja za mlade trenerje, ki postavlja jasne etične, vključujoče in trajnostne standarde trenerskega dela.

Verjameмо, da se kakovosten šport začne pri kakovostnem trenerju. S projektom si želimo mladim strokovnjakom ponuditi znanje, podporo in jasne smernice ter klubom pomagati graditi stabilno in odgovorno trenerstvo.2

HVALEŽNOST IN ODGOVORNOST

V Odbojarskem klubu Črnuče se zavedamo, da je vsaka podpora odgovornost. Zato si prizadevamo, da bi vračali zaupanje z zavzetim delom, strokovnostjo in odprtostjo do skupnosti. Ponosni smo na vsakega igralca, trenerja, starša in podpornika, ki soustvarja našo zgodbo.

Naša vizija ostaja enaka: ostanite črnuški klub, ki povezuje generacije, spodbuja zdrav življenjski slog in omogoča mladim, da na igrišču in zunaj njega zrastejo v samozavestne, odgovorne in spoštljive posameznike.

Kristina Kumer

KITAJSKI ZODIAKALNI KROG

Leto ognjenega konja se je vrnilo – prvič po 60 letih

V kitajskem zodiakalnem krogu se vsako leto zamenja dvanajst živali, poleg tega se v njem menja tudi pet tradicionalnih elementov – zemlja, les, ogenj, kovina in voda. Letošnje leto je leto ognjenega konja, redke žareče dogodke, ki se zgodijo vsake 60 let.

Lunarno novo leto, znano tudi kot kitajsko novo leto, se zgodi med koncem januarja in sredino februarja, njegov datum je določen v starodavnem kitajskem lunisolarnem koledarju. Od drugega stoletja pred našim štetjem je vsako novo leto poimenovano po eni od dvanajstih živali kitajskega zodiaka, ki se ponavljajo v dvanajstletnem ciklu. V kitajski astrologiji naj bi imela vsaka žival posebne lastnosti, ki naj bi se kazale v ljudeh, rojenih v določenem letu.

KAJ POMENI LETO KONJA

Konj je v kitajski kulturi cenjen zaradi dolgoletne vloge v kmetijstvu, prometu in vojskovanju, je poudaril Jonathan H. X. Lee, profesor azijskih študij na državni univerzi v San Franciscu. V kitajskem zodiaku ta galopirajoča žival simbolizira moč, gracioznost, vzdržljivost, zvestobo, svobodo in uspeh. Lee je pojasnil, da njegova moč predstavlja možnosti za osebno rast in uspeh. Po njegovih besedah to ponazarja kitajski idiom: *Ko pride konj, pride uspeh*.

Energija konja je povezana z energijo jang, ki je aktivna, dinamična in ustvarja

življenje ter govori o ambiciji in vitalnosti. V kitajski astrologiji leta konja spodbujajo odločno delovanje in neodvisnost, hkrati pa svarijo pred impulzivnostjo.

ZAKAJ JE OGNJENI KONJ TAKO REDEK

Od zadnjega leta konja je minilo le dvanajst let, od najnovjšega leta ognjenega konja pa, kot omenjeno, kar 60 let. Poleg tega, da se vsako leto v kitajskem luninem koledarju zamenja dvanajst živali, se v njem menja tudi pet tradicionalnih elementov – zemlja, les, ogenj, kovina in voda. Žival se menja vsako leto, element pa vsaki dve leti.

Leto 2024 le bilo leto lesenega zmaja, lansko pa leto lesene kače. Letos torej praznujemo ognjenega konja, prihodnje leto pa bomo

ognjeno kozo. Leto konja je bilo nazadnje predstavljeno leta 2014, ko je bilo združeno z elementom lesa.

ZNAČILNOSTI LETA OGNJENEGA KONJA

Ognjeni konj ima iste lastnosti kot konj: moč, vzdržljivost, neodvisnost, zvestobo in blaginjo, je pojasnil Lee. Vendar vsako lastnost okrepi kombinacija z ognjem, najbolj nestanovitnim od petih tradicionalnih kitajskih elementov. »Posledica požara je rast,« je poudaril. »To pomeni, da bo veliko priložnosti za rast, zato se posameznike spodbuja, da si prizadevajo za osebne cilje, sprejmejo spremembe in vztrajajo do končne nagrade.«

Ognjeni konj je žival, ki teče hitro, kar kaže na to, da se bodo dogodki letos odvijali

li hitro. Strokovnjaki pravijo, da leto konja zahteva »drzno ukrepanje in tveganje«, kar je v ostrem nasprotju z lanskim letom lesene kače, ki je veljalo za čas previdnega napredka.

Leto ognjenega konja, imenovana tudi leta *Bing-Wu*, zgodovinsko gledano »motijo obstoječi red« v naših družbah. V zgodovinski tradiciji obstaja dolgoletna povezava med leti *Bing-Wu* in obdobji družbene ali politične nestabilnosti. Zadnje leto ognjenega konja je bilo leto 1966, ki so ga zaznamovali začetek kitajske kulturne revolucije, katastrofa v Aberfanu v Walesu in stopnjevanje vietnamske vojne.

POSLEDICE POSKUSA PREOBRAZBE DRŽAVE

Pred 60 leti je kitajski voditelj Mao Zedong začel kulturno revolucijo, ki naj bi kitajsko spremenila v pravo komunistično državo. Velika proletarska kulturna revolucija, kot se je uradno imenovala, je leta 1966 postala množično gibanje za preobrazbo Kitajske v militantno komunistično državo, ki se je kmalu sprevrgla v desetletje nasilja.

Katastrofa v Aberfanu se je zgodila 21. oktobra 1966 v Walesu, ko je zaradi močnega deževja plaz premoga in jalovine z rudniškega odlagališča zasul osnovno šolo Pantglas in več hiš. V tragediji je umrlo 144 ljudi, od tega kar 116 otrok in 28 odraslih, kar je ena od najhujših britanskih nesreč.

Ž. H.

ZELENE NOVICE

AGENCIJA ZA OKOLJE IN LJUBLJANSKA GASILSKA BRIGADA PRESEGATA SODELOVANJE PO OBIČAJNIH PROTOKOLIH

Agencija RS za okolje (Arso) in Gasilska brigada Ljubljana sta oktobra podpisali dogovor o sodelovanju pri projektu *Localience*, ki krepi medinstitucionalno sodelovanje ter uvaja inovativne pristope za hitrejše obveščanje in usklajevanje pri odzivanju na neugodne vremenske dogodke. Produkt projekta so tri pilotne rešitve, ki jih je na dogodku v Gasilski brigadi Ljubljana predstavil Andrej Golob, vodja sektorja za meteorološke, hidrološke in oceanografske napovedi pri agenciji za okolje:

1. Posebna spletna stran, ki vključuje meteorološke in hidrološke produkte za spremljanje stanja, napovedi in opozoril. Vsebinsko spletne strani smo uskladili z željami in potrebami Gasilske brigade Ljubljana.
2. Sistem za neposredno obveščanje o izmerjenih poplavnih pretokih oziroma vodostajih, močnih nalivih in sunkih vetra prek SMS-sporočil, ki jih bodo zdaj poleg sodelavcev agencije za okolje prejeli tudi določeni zunanji uporabniki.
3. Zagotavljanje sprotnih informacij in aktualnih napovedi prek telefonskega posveta. Možnost posvetovanja vodij Gasilske brigade Ljubljana z dežurnim meteorologom in hidrologom je jedro pripravljene sporazuma.

Dogovor o sodelovanju pri projektu *Localience*, katerega glavni cilj je razvoj odpornosti na ekstremne vremenske dogodke na lokalni ravni, sta podpisala Jože Knez, generalni direktor agencije za okolje, in Tomaž Kučič, poveljnik ljubljanske gasilske brigade.

Jože Knez je dejal: »Poplave v Sloveniji so običajno povirne, spremembe se zgodijo v urah, zato je odzivni čas služb na terenu izredno pomemben. Za agencijo za okolje je velik izziv, kako ustrezno informacijo pravočasno in prilagojeno uporabniku prinesiti tistemu, ki na terenu rešuje življenja in varuje naše premoženje. Vesel sem, da s projektom *Localience* izboljšujemo odnose z nam najbližjo gasilsko brigado in še utrjujemo dolgoletno dobro sodelovanje. Verjamem, da bo to primer dobre prakse, ki jo bomo poskušali uveljavljati tudi z gasilci drugih slovenskih občin, saj sistem zaščite in reševanja sloni na njih.«

Poveljnik gasilske brigade Tomaž Kučič je dodal: »Vedno me veseli, ko predstavniki različnih organizacij oziroma institucij ob določenih tematikah, kot je upravljanje nesreč, govorimo isti jezik. Naše sodelovanje v zadnjih letih je dokaz tega. Projekt *Localience* je samo podlaga, ki nam je omogočila, da lokalna in državna organizacija sodelujeta malce drugače, kot je predvideno po protokolih.«

Vir: Agencija RS za okolje

EVROPSKA KOMISIJA JE SLOVENIJI ODOBRILO 266,8 MILIJONA EVROV

Evropska komisija je odobrila peti zahtevek Slovenije za plačilo 266,8 milijona evrov v okviru mehanizma za okrevanje in odpornost, ki predstavlja glavni del evropskega instrumenta *NextGenerationEU*. Komisija je ocenila, da je Slovenija zadovoljivo izpolnila osem mejnikov in osem ciljev, določenih v izvedbenem sklepu Sveta, s čimer so izpolnjeni pogoji za novo izplačilo sredstev.

Odločitev bo pomembno vplivala na nadaljnje izvajanje reform in naložb na ključnih področjih, kot so pokojninski sistem, zdravstveno varstvo, trajnostni promet, upravljanje voda ter pripravljenost in odzivanje na nesreče, povezane s podnebnimi spremembami. Poudarek petega zahtevka za plačilo je na reformah zdravstvenega in pokojninskega sistema, katerih cilj je izboljšati kakovost, dostopnost in dolgoročno finančno vzdržnost slovenskega zdravstvenega sistema. Predvideni ukrepi bodo prispevali k boljši dostopnosti zdravstvenih storitev ter učinkovitejšemu upravljanju v javnih zdravstvenih ustanovah, reforma pokojninskega sistema pa bo zagotovila dolgoročno stabilnost sistema in pravičnejšo raven pokojnin.

Del sredstev je namenjen tudi vzpostavitvi izobraževalnega središča za zaščito in reševanje, ki bo povečalo usposobljenost ekip civilne zaščite za učinkovitejše ukrepanje ob nesrečah, zlasti ob vse pogostejših požarih v naravi. Slovenski načrt za okrevanje in odpornost vključuje širok nabor reformnih in naložbenih ukrepov, ki podpirajo socialni, podnebni in digitalni prehod. Med ključnimi cilji so krepitev odpornosti zdravstvenega sistema, vzpostavitev sistema dolgotrajne oskrbe, izboljšanje dostopa do cenovno dostopnih stanovanj, dekarbonizacija gospodarstva ter pospešena digitalna preobrazba podjetij, javne uprave in javnega sektorja.

Skupna vrednost načrta je 2,14 milijarde evrov, od tega 1,61 milijarde v obliki nepovratnih sredstev in 526 milijonov evrov v obliki posojil. Z najnovejšim izplačilom se bodo sredstva, ki jih je Slovenija prejela v okviru mehanizma za okrevanje in odpornost, povečala na 1,77 milijarde evrov. E. K.

EU UVAJA STROŽJI NADZOR PFAS V PITNI VODI

Države članice EU morajo odslej skladno z novimi mejnimi vrednostmi iz prenovljene direktive o pitni vodi spremljati ravni per- in polifluoroalkilnih snovi (PFAS) v pitni vodi. Komisijo morajo obveščati o rezultatih spremljanja, vključno s podatki o preseganju mejnih vrednosti, incidentih in vseh odobrenih odstopanjih.

Ukrep je pomemben za doseganje ključnega cilja strategije za odpornost v zvezi z vodo, tj. uveljavljanja pravice do varne pitne vode. Hkrati je odziv na poziv iz strategije k nujnemu ukrepanju proti onesnaževalom, ki ogrožajo evropske vire pitne vode.

Prenovljena direktiva o pitni vodi je bila sprejeta leta 2020, države članice so jo morale prenesti v svojo zakonodajo do januarja 2023. Komisija je v podporo enotnemu izvajanju leta 2024 objavila tehnične smernice.

NA KRATKO

MENDOTA INVEST S STRABAGOM PODPISALA POGODBO ZA GRADNJO JUŽNEGA DELA EMONIKE

Družba Mendota Invest, glavna investitorica projekta *Emonika* in članica skupine OTP, je podpisala pogodbo s podjetjem Strabag za gradnjo južnega dela ljubljanskega mestnega središča *Emonika*. Vrednost pogodbe znaša približno 134 milijonov evrov, gradnja se je začela oktobra.

Južni del kompleksa bo obsegal stometrsko poslovno stolpnico, sodobno nakupovalno središče z več kot 80 prodajnimi enotami, hotel z 200 sobami in štiritetažno podzemno garažo s približno 850 parkirnimi mesti. Gradnja bo trajala dobri dve leti, kompleks bo umeščen neposredno ob glavno železniško postajo v Ljubljani.

Stolpnica bo s 23 nadstropji ena od najvišjih poslovnih stavb v Sloveniji. Trgovski del bo ponujal več kot 22.000 kvadratnih metrov površin, hotel bo dopolnjen s strešno teraso s pogledom na mesto.

To je že druga pogodba podjetja Strabag v okviru projekta *Emonika* – že prej so bili izbrani tudi za izvajalca severnega dela, kjer gradnja poteka. Severni del obsega tri stanovanjske stavbe s 187 stanovanji, poslovno stavbo, hotel, spremljevalne nakupovalne površine in 650 parkirnih mest. Skupna vrednost sodelovanja Strabaga pri projektu znaša 230 milijonov evrov.

Projekt *Emonika* velja za enega od največjih urbanih razvojnih projektov pri nas, ki bo pomembno preoblikoval podobo osrednjega dela Ljubljane.

EVROPSKA KOMISIJA JE OPOZORILA SLOVENIJO ZARADI VEČ KRŠITEV PRAVA EU

Evropska komisija je Sloveniji izdala obrazloženo mnenje zaradi neskladnosti nacionalne zakonodaje z evropsko direktivo o vodah. Ugotovila je, da Slovenija ne izvaja rednih preverjanj vodnih dovoljenj, kar lahko ogroža kakovost vode ter vpliva na zdravje ljudi in stanje okolja.

Komisija je Sloveniji poslala tudi uradni opomin zaradi nepravilnega izvajanja direktive o strelnem orožju, ki v EU določa skupne minimalne standarde za nakup, posedovanje in trgovanje s strelnim orožjem.

Poleg tega je komisija uvedla enoten evropski postopek ugotavljanja kršitev. Slovenija namreč ni vzpostavila sistema sankcioniranja kršitev, ki je ključen za učinkovito upravljanje letalskega prometa skladno z evropsko zakonodajo.

V vseh navedenih postopkih ima Slovenija na voljo dva meseca, da se odzove na ugotovitve komisije. Če ustreznih ukrepov ne bo sprejela, lahko evropska komisija postopke nadaljuje in jih po potrebi predloži sodišču EU.

Ti postopki so del rednega svežnja odločitev o kršitvah, ki jih je komisija sprejela včeraj. Namen svežnja je zagotoviti ustrezno izvajanje prava EU v državah članicah in s tem zaščititi interese državljanov ter podjetij. Komisija je izdala 18 uradnih opominov in 40 obrazloženih mnenj, v osmih primerih je začela postopke pred sodiščem EU, 84 primerov pa zaključila, ker so države kršitve odpravile.

BELINKA PRISPEVA K BOLJ ODGOVORNI DRUŽBI

Blagovna znamka Belinka, ki že več kot sedemdeset let postavlja standarde na področju zaščite in dekoracije lesa, ostaja zvesta načelom trajnostnega razvoja. V središču delovanja te blagovne znamke so skrb za okolje in ljudi ter družbena odgovornost. Vsaka nova generacija izdelkov je zasnovana z mislijo na uporabnika in naravo – bolj prijazna, učinkovita in trajnostna, tako kot njihov najnovejši izdelek *Belinka Oil House & Garden*, olje za zaščito in nego zunanjih lesenih površin ter vrtnega pohištva. Vendar Belinka ne ostaja le pri izdelkih – svojo zavezanost izraža tudi s pobudami in projekti, ki promovirajo pozitiven odnos do lesa, povezovanje ljudi z naravo in spodbujajo ekološki način razmišljanja.

Eden od glavnih projektov je trajnostna kampanja *#reuporabi*, ki spodbuja ponovno uporabo lesa. Glavno vlogo pri projektu imajo zgodbe Belinkinih ambasadorjev, s katerimi Belinka širi ponovno uporabo zavrženega oziroma rabljenega lesa in tako ohranja še tesnejši stik z naj-sodobnejšimi trendi na področju zaščite ter ponovne uporabe lesa.

Kansai Helios Slovenija d. o. o.
www.helios-group.eu

ZAKAJ MORA OZNAKA GSO OSTATI

V novi zakonodaji EU želijo iz obveznega označevanja izvzeti nove GSO, ustvarjene z novimi genomske tehniki (NGT). To pomeni, da bi potrošniki ostali brez ključnih informacij o tem, kaj uživamo, je opozorila Zveza potrošnikov Slovenije (ZPS). Čeprav jih zdaj imenujejo NGT, gre še vedno za gensko spremenjene organizme. Sodišče EU je že leta 2018 odločilo, da jih je treba obravnavati enako kot klasične GSO – z oceno tveganja, sledljivostjo in oznako na izdelku.

Na ZPS opozarjajo, da znanstvene institucije po Evropi niso predlagale izvzetja NGT iz nadzora. Kljub temu po njihovem evropska komisija sledi pritiskom industrije in ne znanosti. Matjaž Pirc z ZPS je opozoril: »Ni težava v tem, da gre za GSO. Težava je, da se njihove prisotnosti ne bi označevalo – in to potrošniku jemlje pravico do informirane izbire.«

Zato na ZPS zahtevajo jasno označevanje vseh GSO, tudi NGT, sledljivost od semena do krožnika in odločanje na podlagi znanosti in ne lobijev.

Vir: ZPS

ENERGETIKA LJUBLJANA POSPEŠUJE ZELENI PREHOD Z VEČJO UPORABO BIOMASE

V Energetiki Ljubljana smo po občutnem zmanjšanju uporabe premoga z novo plinsko-parno enoto zagnali še en trajnostni projekt – *Biomasa*, s katerim bomo še zmanjšali uporabo premoga v enoti TE-TOL. Enota TE-TOL od leta 2009 uporablja lesno biomasa – iz tega OVE proizvedejo okoli 15 odstotkov toplote in elektrike. Z novim projektom bomo za še večjo uporabo lesnih sekancev v celoti predelali premogovni blok 1, kar bo dodatno prispevalo k zmanjšanju izpustov in povečalo zanesljivo oskrbo z energijo. Projekt je pomemben korak v zelenem prehodu, saj biomasa kot lokalni obnovljivi vir zmanjšuje odvisnost od uvoženih fosilnih goriv. Zanj imamo pridobljeno gradbeno dovoljenje, trenutno potekajo postopki javnega naročanja za izbor izvajalca del. Uspešni smo bili tudi na javnem razpisu ministrstva za okolje, podnebje in energijo ter si zagotovili 30 milijonov evrov nepovratnih sredstev, namenjenih prestrukturiranju daljinskih sistemov ogrevanja v obdobju 2025–2029.

Energetika Ljubljana, d. o. o.
www.energetika.si

RAZVEDRILLO

ŠALE

Pacient: »Doktor, počasi izgubljam spomin!«

Zdravnik: »Od kdaj?«

Pacient: »Od kdaj kaj?«

»Tako zelo vas imam rad, nikoli več nočem ozdraveti,« reče pacient lepi medicinski sestri.

»Moj mož vas je včeraj videl, kako ste me poljubili.«

»Pa kaj potem,« reče pacient.

»On je zdravnik, ki vas bo jutri operiral.«

Zagleda ga, kako pakira kovčke, in ga vpraša, kam gre.

On: »V južnem Tihem oceanu je otok, na katerem moški dobijo 25 evrov za vsak spolni odnos z žensko.«

Ona: »Oh, grem tudi jaz. Rada bi videla, kako se boš znašel s 25 evri na mesec.«

Seks med nosečnostjo

Zakonski par pričakuje otroka in vpraša zdravnika o spolnosti med nosečnostjo. Zdravnik pojasni: »V prvi tretjini lahko nadaljujeta normalno, v drugi tretjini preidita v pasji položaj, v zadnji tretjini pa izvajajta le še volčji položaj.«

Moški je zmeden: »Volčji položaj?«

Zdravnik odgovori: »Da, volkovi se uležejo poleg luknje in tulijo.«

Neverjeten seks

Šestnajstletni sin pride sredi tedna domov ob štirih zjutraj. Oče hoče otroku povedati nekaj krepkih. Toda sin prvi

spregovori: »Umiri se, oče! Danes sem prvič doživel res neverjeten seks!«

Oče: »Ja, če je pa tako ... Pridi, usedi se k meni. Popijva pivo in se pogovoriva o tem!«

Sin: »Govorjenje je v redu, tudi pivo bom spil, ampak sedenje pa ne pride v poštev!«

»Vsakič, ko ti rečem, da hočem spati s teboj, skloniš pogled. Ti je nerodno?«

»Ne, samo rada bi videla, ali si pripravljen!«

Katera so štiri čudesa žensk?

1. Vlažijo se tudi, ko ne dežuje.
2. Krvavijo, ne da bi se poškodovale.
3. Dajejo mleko, ne da bi jedle travo.
4. Govorijo, ne da bi jih kdo kaj vprašal.

Šolska prijateljca se po dolgem času znova srečata. Eden reče drugemu:

»Živjo, Peter, kako si?«

Peter odgovori: »Živjo, Štefan, hvala, dobro. Kaj si počel?«

»Postal sem logik.«

»Logik?«

»Ali veš, kaj je logika?«

»Ne, ne.«

»Počakaj, bom razložil. Imaš doma akvarij?«

»Ja, imam!«

»Potem imaš v njem majhne ribe?«

»Ja, imam!«

»In če imaš v njem majhne ribe, imaš tudi majhne otroke!«

»Ja, imam!«

»Vidiš, in če imaš majhne otroke, si tudi poročen?«

»Ja, sem!«

»Vidiš, in če si poročen, nisi gej, to je logika.«

»Vau, zanimivo!«

Čez nekaj časa gresta vsak svojo pot in Štefan sreča še enega šolskega prijatelja.

Tudi ta ne pozna izraza »logik«, zato Štefan poskuša razložiti:

»Imaš doma akvarij?«

»Ne, nimam!«

Nakar Štefan odgovori: »Izgini, peder!«

Letalo strmoglavlja. Na krovu je pet potnikov, a le štiri padala.

Prvi potnik reče: »Jaz sem Cristiano Ronaldo, najboljši nogometaš na svetu.

Real Madrid me potrebuje, ne morem umreti.« Nato vzame padalo in skoči.

Druga potnica, Ivanka Trump, reče:

»Sem hči predsednika Združenih držav Amerike. Sem tudi ena od najbolj predanih žensk na svetu.«

Zgrabi nahrbtnik s padalom in skoči.

Tretji potnik, Donald Trump, reče:

»Jaz sem predsednik Združenih držav Amerike. Imam ogromno odgovornost v svetovni politiki. Sem tudi najpametnejši predsednik v zgodovini ZDA, zato ne morem biti odgovoren svojemu ljudstvu za smrt.«

Nato vzame nahrbtnik in skoči.

Četrty potnik, papež, reče petemu potniku, desetletnemu šolarju:

»Sem že star. Živel sem kot dober človek in duhovnik, zato vam dajem zadnje padalo.«

SUDOKU

6	8						9	5
			9	5				
		3				7		
7			5	4				3
	5	1				9	4	
3			1	9				7
		4				8		
			3	6				
2	6						7	1

		5	7		2	8		
	7						6	
		8	4		6	3		
9								3
	1	3				6	5	
5								1
		2	6		4	7		
	5							4
		1	3		5	2		

1	2	3	4	5	6	7	8	9
6	7	9	5	8	2	1		
9	5	8	1	2	7	6	4	3
2	8	5	6	2	1	9	7	4
2	7	6	2	9	1	5	8	
1	9	7	8	5	6	2	1	
7	9	2	1	8	6	5		
8	2	5	9	6	2	1	7	
5	6	1	4	7	2	8	9	

9	6	2	5	8	1	7	4	3
8	7	1	2	6	9	5	4	
5	1	7	1	9	2	6	8	
1	8	6	1	2	7	9	5	
2	5	9	6	7	8	1	2	
1	2	7	1	9	5	2	8	6
6	2	1	9	5	7	8	2	1
2	9	5	8	1	6	2	7	
7	1	8	2	6	2	5	9	

RAZVEDRILO

ŠALE

Fant odgovori: »Ni problema, tudi za vas je padalo. Najpametnejši ameriški predsednik mi je vzel šolsko torbo!«

Kako dolgo naj traja dopust? Dovolj dolgo, da te šef pogreša, vendar ne tako dolgo, da ugotovi, da se lahko brez tebe dovolj dobro znajde.

Kmet pride na policijsko postajo in z žalostnim glasom poroča, da je njegov osel poginil. Policist ga vpraša, ali sumi na kaznivo dejanje.

Kmet mu iskreno odgovori, da je bil osel zelo star in bolan ter da je končno poginil.

Policist je videti presenečen in vpraša kmeta, zakaj s tem nadleguje policijo.

Kmet odgovori: »Samo najbližje sorodnike sem hotel obvestiti.«

Na sodišču

Sodnik vpraša: »Priča, kaj vas vodi do sklepa, da je bil obtoženi pijan?«

Odgovor: »Šel je v telefonsko govorilnico, pol ure pozneje prišel ven in se pritožil, da dvigalo ne deluje.«

Sin vpraša očeta, kaj je politika. Oče pojasni: »Vzemimo našo družino. Jaz prinašam domov denar, zato sem kapitalizem. Tvoja mama upravlja denar, zato je vlada. Tvoja varuška je delavski razred, ti si ljudstvo, tvoj mlajši brat pa je prihodnost.«

Sin je zadovoljen s primerom in gre spat. Sredi noči se zbudi, ker se je

njegov mlajši brat pokakal v plenico in joka. Sin gre v spalnico staršev, najde mamo samo v postelji in je ne more zbuditi. Gre k varuški in vidi očeta, kako seksa z njo. Nobeden od njiju noče biti moten, zato gre nazaj spat.

Zjutraj oče vpraša, ali je vse razumel in ali zdaj ve, kaj je politika. Sin odgovori: »Ja, seveda. Kapitalizem izkorišča delavski razred, medtem ko vlada spi, ljudstvo je popolnoma ignorirano in prihodnost je polna sranja.«

Kmet in meščanka sedita na vlaku. Čez nekaj časa jo kmet ogovori: »Vi ste gotovo kozmetičarka!«

Presenečena odgovori: »Ja, kako pa veste?«

»No ... tako lepo ste oblečeni, vaše roke so zelo urejene in vaša ličila tako lepa ...«

Nakar ženska odgovori: »Vi ste pa gotovo kmet!«

On, enako presenečen, reče: »Ja! Kako ste uganili?«

»No ... vrata hleva so odprta, slama štrli ven, živina pa leži noter napol mrtva ...«

Ženski gresta ven pit.

Na poti domov morata iti na stranišče, a ga ne najdeta, samo pokopališče.

Gresta za nagrobnik, a nimata ničesar, s čimer bi se obrisali.

Prva ženska se obriše s spodnjicami in jih vrže stran.

Druga ženska uporabi trak z venca. Naslednji dan se srečata njuna moža.

»Tako ne more iti naprej. Moja žena je prišla domov pijana in brez spodnjic!« se pritoži prvi.

Drugi odgovori: »To ni še nič. Tudi moja je prišla domov pijana in med ritnicama je imela trak, na katerem je pisalo: 'Nikoli vas ne bomo pozabili, vaši fantje iz gasilskega doma!'<«

Učitelj: »Kateri čas je, če rečem: Bolan sem?«

Maks: »Zelo dober!«

Moški se prehitro pelje skozi mesto. Ustavi ga mlada policistka.

On: »Koliko?«

Ona: »50 evrov.«

On: »V redu ... Vstopi!«

Bankir, zlatar in kmet sedijo za mizo.

Vstopi lepa ženska in sede za prazno mizo. Bankir blefira: »Zlatnik na njeni

zapestnici je moj!«

Zlatar odgovori: »Biserna ogrlica je moja!«

Kmet pa suhoparno reče: »Prstani, ki jih ima pod očmi, so moji!

Pred državnim zborom zamaskirani moški napade lepo oblečeno žensko in ji grozi s pištolo. Moški zavpije: »Rop! Dajte mi denar! Hitro!«

Ženska se pretresena ogorčeno odzove: »Tega ne morete storiti! Sem poslanka!«

Vidno jezen moški odgovori: »Potem pa mi dajte 'moj' denar!«

SUDOKU

8			9		5			7
	3	6				2	5	
		5	2		6	4		
		2				9		
		8	4		9	1		
	9	3				7	4	
4			6		2			8

8	6	5	7	1	7	8	9	7
8	1	7	9	6	7	7	5	8
7	7	9	5	8	8	1	6	7
6	7	8	8	9	5	7	7	1
1	9	8	6	7	7	5	8	7
7	5	7	7	8	1	6	8	9
7	1	8	8	9	7	6	7	8
6	5	7	8	7	1	8	5	7
5	8	1	8	7	9	7	7	6

	7		6	2	3			8
			8	7	4			
	2							3
	8	9	1		7	4	5	
7	3						6	1
	4	2	5		8	3	7	
	9							4
			4	9	6			
	6		7	1	2			9

RECEPT

MESNA ŠTRUCA**SESTAVINE (ZA 2 OSEBI)**

- 2 jajci
- 500 g mešanega mletega mesa
- 1 čebula
- 1 strok česna
- 4 žlice drobtin
- 1 čajna žlička soli
- ½ šopka peteršilja
- 1 čajna žlička srednje pekoče gorčice
- 1 žlica olja

PRIPRAVA

1. Pečico segrejte na 200 stopinj Celzija (ventilatorsko na 180 stopinj Celzija).
2. Čebulo, česen in peteršilj drobno sesekljajte ter dajte v skledo.

3. Dodajte jajci, mleto meso, gorčico in sol ter z rokami dobro pregnetite.
4. Dodajte drobtine in ponovno dobro pregnetite.
5. Zmes oblikujte v štruco.
6. V ponvi segrejte olje. Mesno štruco popecite na vseh straneh, da nastane skorjica.
7. Položite mesno štruco v ognjevarno posodo in jo postavite v ogreto pečico.
8. Pecite približno 50 minut. Če mesna štruca preveč porjavi, jo pokrijte z aluminijasto folijo.

Predlagane priloge: testenine, brokoli in korenje.
Dober tek!

ZB NOB ČRNUČE
DUNAJSKA 405
1231 LJUBLJANA ČRNUČE

VABILO

Združenje borcev za vrednote narodnoosvobodilnega boja Črnuče in MOL Četrtna skupnost Črnuče vas vabita na **proslavo ob dnevu upora proti okupatorju in prazniku dela 1. maj**, ki bo

v sredo, 22. 4. 2026, ob 17. uri

v **Parku narodnih herojev pred Osnovno šolo narodnega heroja Maksa Pečarja, Črnuška cesta 9**. V primeru slabega vremena bo prireditev v Kulturnem domu Črnuče, Dunajska cesta 367.

Program bodo soustvarili učenci Osnovne šole narodnega heroja Maksa Pečarja z mentorji, Me PZ KUD Svoboda Črnuče, Oktet Zven in recitatoriki ZB NOB Črnuče.

Moderator proslave bo mag. Aleksander Kocić.

Vljudno vabljeni!

Četrtna skupnost
Črnuče

Mestna občina
Ljubljana

dinos 80^{let}
Moč preteklosti, vizija prihodnosti

ODKUPIMO:

staro železo in pločevino, baker, aluminij, medenino, odslužene avtomobilске akumulacije, star papir

Uničimo zaupno dokumentacijo in prevzamemo izrabljena vozila

Dinos Ljubljana

Šlandrova ulica 6 | 1000 Ljubljana
Tel: 01 561 06 70
ljubljan@dinoss.si
www.dinoss.si

Delovni čas:
Pon od 7.00 do 16.00
Tor-pet od 7.00 do 15.00
Sob, ned in prazniki zaprto

**Naj bo naša ČS
Črnuče še lepša.**

Čistilna akcija v Črnučah bo
v soboto, 28. marca 2026 ob 9. uri.

Zbirno mesto:
pred Kulturnim domom Črnuče

Čisto mesto ni samoumevno —
ustvarimo ga skupaj! Pridruži se
tradicionalnemu spomladanskemu
čiščenju in pomagaj ohraniti našo
četrtno skupnost zeleno, urejeno
in prijazno za vse.

Akcija Za lepšo Ljubljano poteka
med 22. marcem in 22. aprilom
v sklopu projekta Ljubljana na poti
do ogljične nevtralnosti 2030.

Mestna občina
Ljubljana

